

Autobiografie speleologa. 40 let speleologických průzkumů Marka P. Šenkyříka - Gyaneshwarpuri v Moravském krasu jih a střed (1982-2022).

Marek Gyaneshwarpuri Svámí

Motto.

"Nevypravoval bych toho tolik o sobě samém, kdybych znal někoho jiného také tak dobře jako znám sebe. Bohužel mě má skromná zkušenost omezuje právě jen na mne samého. Žádám po každém spisovateli, prvním jako posledním, aby prostě a upřímně vylíčil svůj vlastní život a ne jenom to, co slyšel o životě jiných, asi tak jako by psal svým příbuzným z nějaké daleké země."

Henry D. Thoreau,
Walden aneb život v lesích

Přijmete následující řádky jako mé rozloučení se světem speleologie, které jsem věnoval svou energii s přestávkami čtyřicet let. Dne 3. února 2024 se definitivně uzavřela jedna důležitá kapitola mne speleologa a amatérského archeologa v Moravském krasu, neboť jsem nebyl přijat za člena na výroční schůzi ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno. Měl jsem záměr působit jako speleolog v této skupině a věnovat se výzkumu Malého lesíka, Kůlničky a Paleoponoru v Ochozském žlábku a výhledově dalších jeskyní v Hádeckém údolí. Vůbec nelituji těch dní prožitých v temných útrobách vápencových skal, ale nebudu na ně ani vzpomínat. Moravský kras je totiž tradičně pekelné negativní území jak jsem se přesvědčil z osobní zkušenosti, odmítám proto již patřit mezi jeskyňáře, speleology v Moravském krasu, kde neláska vítězí nad láskou.

Normálně se biografie píše až při příležitosti smrti, já ji však píši při příležitosti ukončení všech svých speleologických průzkumných prací v Moravském krasu. Přijetí sanjás dikši (vysvěcení za mnicha) je takovou smrtí všem světským věcem, tedy i speleologii, jakkoli je stále drahá mému srdci. Moje sanjása je tedy umrtvení všeho co je na mne světského, což je předpoklad ke znovuzrození k věčnému životu, v Átmánu. Přijetí sanjás dikši takovou smrtí je.

Moravský kras mi připravil mnoho radostných chvil, stejně jako těch těžkých. Spory o zájmová území se mne negativně dotýkaly. Nemohl jsem svobodně bádát tam, kde jsem chtěl, proto jsem se uskromnil a začal bádát především v odlehlých okrajových částech Moravského krasu, nad nimiž nikdo nepřemýšlel a kde nikdo nepůsobil. A měl jsem úspěch. Jsem objevitelem celkem čtyř menších, ale velmi zajímavých jeskyní v Moravském krasu jih a střed (j. Ponorný hrádek pod Novodvorským ponorem, propast Soví komín pod závrtkem Zub, Milarepova propast v Závrtu u

Habrůveckých smrků a konečně má Poustevníkova Děravka v místě Ventaroly na Děravce). Mnoha jeskyňářům se nepoštěstí za celý život objevit ani jednu neznámou jeskyni. Žijí jen v jeskyních zděděných po předcích. Chce to mít speleologickou tvůrčí vizi, intuici a krasovou empatii - cit pro kras. Potom se objev jeskyně zákonitě dostavuje. *"Objevit neznámou jeskyni je kumšt"* pravil otec habrůvecké speleologie pan Arnošt Hloušek (1929 - 2016) z Habrůvky, a to působil a bádal ve velmi slibném a neobyčejně atraktivním a perspektivním Křtinském údolí, kde objevil jeskyni Arnoštka a Závrt na Lazech (Jašek - Hlouškův dóm). Já jsem se musel jako cizí jeskyňář zamilovanému Křtinskému údolí obloukem vyhýbat, proto jsem bádal jen na méně zkrasovělé Plošině Skalka a též na do té doby téměř neznámé Habrůvecké plošině.

Své první amatérské archeologické průzkumy jsem prováděl v roce 1982 ve věku čtrnácti let na pravěkém Hradisku u Bosonoh. Objevil jsem zde kabelu robustní pravěké keramiky, přesleny, hliněné cívky, ruční drtidlo a krásně opracovaný pazourek. První speleologické průzkumy jsem prováděl v letech 1983-1986 v jeskyni Ř-24 Slezákova díra, dnes Slezákova Záhrobní, v Hádeckém údolí, v níž činím svůj 1. objev: dětský hrob z mladší doby kamenné (spolu s Oldřichem Veverkou). V roce 1984 vstupuji do Speleologického klubu Brno, kde jsem členem Březinské pracovní skupiny. V letech 1986-1987 jsem pověřen ve věku 18 let vedením průzkumných prací v jeskyni Malý lesík u Březiny. V roce 1986 jsem dokončil studium na gymnáziu a začal přemýšlet, že se odstěhuji do lesa. Poté jsem absolvoval dvouletou vojenskou službu. V roce 1989 jsem při brněnském Speleoklubu založil Novodvorskou skupinu, která se v roce 1991 transformuje v samostatnou ZO 6-26 Speleohistorický klub Brno. Jsem považován za otce zakladatele řádného speleologického průzkumu na plošině Skalka a proroka a vizionáře tohoto krasového území nad Ochozí u Brna. V letech 1989-1995 zde vedu náročný speleologický průzkum Novodvorského ponoru, při němž (spolu) objevuji jeskyni č. 1410A Ponorný Hrádek (se Zdenkem Foltýnem). V letech 1994-1995 provádím na Skalce průzkum závrtku Zub, při němž (spolu) objevuji propast Soví komín (spolu s Kateřinou Sobotkovou a Jiřím Dofkem). V roce 1990 jsem se dostal na archeologii na Masarykově univerzitě v Brně. Dlouho jsem se tam ale v archeologických učebnách neohrál, nakolik moje tíhnutí bylo jinde. Byl jsem vytížený svými speleologickými průzkumy v Moravském krasu. Ve Křtinách tehdy vrcholily objevy, proto jsem ze školní lavice dezertoval do podzemí křtinského chrámu. Toužil jsem odejít do přírody, proto jsem zanechal studia. V letech 1990-1993 iniciuji a vedu velmi významný průzkum historického podzemí chrámu Panny Marie ve Křtinách při němž je mimo jiné objevena krypta slavné křtinské kostnice s unikátním objevem křtinských pomalovaných lebek Vyzvedl jsem sám ze křtinské kostnice všech dvanáct pomalovaných lebek, z nichž jen šest bylo vystaveno veřejnosti. Dále byla objevena hrobka zábrdovického opata Kryštofa Jiřího Matušky (s Radovanem Drtilem). Dne 17. února 1990 jsem zorganizoval s Miroslavem Sedlákem sametovou demonstraci před branou do vojenského prostoru jeskyně Výpustek. Díky této úspěšné akci vojáci jeskyni opustili a jeskyně samotná přešla do rukou speleologů. V roce 1992 jsem sám zmapoval pravděpodobně nejrozsáhlejší historický podzemní objekt v Brně, štolu

Flugmotorenwerke Ostmark ve Stránské skále , který má ve dvou vzájemně nepropojených patrech 0,8 km chodeb. Rozmapoval jsem některé zdejší malé jeskyně (Medvědí a Trojku). Z roku 1994 pochází můj dobře založený projekt průniku koncovým závalem jeskyně Pekárna, jedné z nejvýznamnějších jeskyní jižní části Moravského krasu. Tento, slibně započatý průzkum však Správa CHKO zastavila. V roce 1994 jsem vydal (s Kateřinou Sobotkovou) pro Českou speleologickou společnost renomovaný sborník Speleofórum 94. V letech 1993 - 1995 jsem žil dva roky po vzoru Henryho D. Thoreau a jeho památné knihy "Walden aneb život v lesích" na srubu Ponor (speleologická základna ZO 6-26 SHKB) v lesích při úpatí plošiny Skalky, v jižní části Moravského krasu. Peníze jsem si vydělával jako řidič nákladáčku, s nímž jsem rozvážel vajíčka po Brně a brněnském venkově. Příležitostně jsem se nechal najímat i jako lesní zaměstnanec při pálení klestí. V letech 1996-2003 žiji v bezdomoví, mimo území Moravského krasu. Pracuji jako charitní pečovatel, učitel ekologické výchovy a krkonošský horský cestář. V roce 1997 jsem se definitivně stal osamělým poustevníkem. Několik sezón jsem žil jako poustevník v kapli sv. Anny na Staré hoře v Krkonoších, nad vesničkou Horní Maršov. Na zimu jsem vždy odcházel meditovat sám do hor. Jako jogín a poustevník žiji v jeskyních v indickém Himaláji, rumunských Karpatech a obzvláště ve Sloveském ráji. Z tohoto období se zachovala zpráva: *"V nadmorskej výške takmer tisíc metrov, v jedne z jaskyň, (Slovenského ráje) už niekoľko rokov žije muž. V jeho "príbytku" dlhom asi päť metrov, sa nedá ani vzpriamať. Na kovovom kryte do podzemia je napísané: "Meditační jeskyně. Svaté místo poustevníka".* Ve Slovenském ráji zůstala zachována jako památka na poustevníka *"Toho který sedí a mlčí"* známá podzemní obrazárna s filozofickými a mystickými nápisy na skále pořízených během hluboké meditace, v samotě horské jeskyně. Na konci roku 2003 jsem se vrátil zpět do Moravského krasu a v témže roce (2003) jsem objevil Habrůvecký ponor 1, kde jsem předpověděl 1,5 km dlouhou a -120 m hlubokou nádhernou erozní jeskyni protékanou Habrůveckým podzemním potokem. Tuto dosud neznámou jeskyni jsem již pojmenoval na *"Habrůvecké Svaté schody."* Zatím však není jasné, kudy do ní vniknout. Speleologické vědě neznámým Závrtem v Úzkém příhonu? Tento objev zcela uchvátil mé srdce a predisponoval můj budoucí zájem o podzemní odvodňování vápencového území u Habrůvky, ve střední části Moravského krasu. V roce 2004 jsem obnovil průzkumné práce na plošině Skalka, ve svých jeskyních Ponorný Hrádek a Soví komín. Odtud jsem ale byl zanedlouho vzedmutou negativistickou chalupařící přesilovkou vyloučený. Proto jsem založil dne 1.ledna 2005 s nejbližšími a nejvěrnějšími přáteli novou základní organizaci České speleologické společnosti, ZO ČSS 6-31 Speleologický průzkum Poustevník Marek (Petr Špaček, Patrick Bárta, Miloš Muzikář, Lubomír Jogapuri Sléha, P. Václav Groh OM a já). Nová speleologická skupina se vyznačovala duchovním založením, slibně se rozvíjela a byla zase doslova v rozkvětu jara dne 12. října 2008 sobecky zamordována zajmovou lobby na Valné hromadě České speleologické společnosti. Podle názoru RNDr. Antonína Tůmy ze Správy CHKO Moravský kras bylo nepřijetí ZO 6-31 do ČSS historická chyba a vina je na straně České speleologické společnosti. Takto jen vznikají nové speleologické subjekty mimo rámec ČSS, dodal Toník Tůma. Z těchto důvodů jsem založil s Milanem Hnízdem a Arnoštem Hlouškem nezávislé občanské

sdružení "Společnost přátel Speleologický průzkum poustevník Marek" a pokračoval jsem v průzkumu. Ministerstvo vnitra schválilo sdružení dne 21. listopadu 2008 jako IČO: 26578042. Skupina prováděla dokumentační a průzkumné práce především na Habrůvecké plošině: v Závrtu u Habrůveckých smrků (2005-2007), kde byla s otcem habrůvecké speleologie panem Arnoštem Hlouškem objevena tzv. Milarepova propast. Dále jsem prováděl průzkum Ventaroly na Děravce, kde jsem objevil svoji jeskyni Poustevníkovu Děravku (objevena 20. února 2007). Pokračoval též průzkum historického podzemí chrámu Panny Marie ve Křtinách, kde došlo v letech 2005-2006 k dílčím prolongačním úspěchům v barokní kanalizaci pod ambity. V roce 2006 jsem bádal v malé jeskyňce Paleoponor v Ochozském žlábku. Kromě těchto uvedených úspěchů jsem učinil ještě řadu menších objevů (Barunčina pod Svatými schody, v Kulišárně, Skulaří převis na Skalce) a další odborná zjištění a nadčasové postřehy. V roce 2019 zamýšlel s Kamilem Pokorným z Agarchy založit nové nezávislé občanské sdružení pro speleologický průzkum Moravského krasu pod názvem: "Speleologie v denním životě", které by již stálo mimo vliv České speleologické společnosti. V roce 2020 jsme však od ustanovení nového badacího spolku upustili. Tajemství Závrtu v Úzkém příhonu na Habrůvecké plošině tedy už neodhalím. Stejně tak Závrtu pod Svatými schody v Hádeckém údolí. Měl jsem zájem si postavit v Moravském krasu malou poustevnu a odejít jako muž modlitby a meditace do lesního ústraní. Měl jsem v plánu obnovit svou zaniklou poustevnu Děravku. Všechno ale záleželo na tom, zda se všechny síly kosmu spojí v harmonii, což se nestalo a poustevnu mi Správa CHKO Moravský kras a Školní lesní podnik Křtiny nepovolili nejen na Děravce, ale kdekoli v Moravském krasu. Na doplněnou dodejme, že se souhlasem Správy CHKO jsme měl u obce Březina, chladnou temnou meditační jeskyni (U Studánek).

Ještě v roce 2024 jsem se zajímal o členství ve speleologické skupině. Proto jsem již v roce 2023 oslovil Ing. Pavla Chaloupského, předsedy ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno a nabídl jsem mu, že vstoupím do brněnského speleoklubu. Jaké však bylo mé překvapení, když jsem dorazil na jejich výroční schůzi v Hostěnicích u Suchopárků konané dne 3. února 2024. Byl jsem překvapen nízkou duchovní úrovní členů ZO 6-12, které jsem chtěl považovat za své nové kamarády. Tomu odpovídalo, že se do mě hned verbálně pustili a nenechali na mně nic dobrého. Oni tomu říkají "přátelství". Proto jsem jednací místnost předčasně opustil aniž by se hlasovalo o mém vstupu do ZO 6-12 SKB. Rozhodl jsem se, že si ponechám svou nezávislost, samotu, harmonii, Lásku a svobodu namísto členství v jejich speleologické skupině. Budu tedy dál osamělý jogín a poustevník v jižní části Moravského krasu, neboť z principiálních důvodů jsem opustil pozemky Školního lesního podniku Křtiny na protest proti jejímu řediteli Doc. Tomáši Vrškovi, který mně poustevníkovu nepovolil poustevnu, přístřešek, stan ani maringotku, samozřejmě oheň, jakož ani prostý památníček otci habrůvecké speleologie Arnoštu Hlouškovi v Závrtu u habrůveckých smrků. Nebudu tedy již nikdy členem České speleologické společnosti ani žádné její základní organizace z důvodu negativních energií namířených proti mně hinduistickému mnichovi v oranžovém rouchu, poustevníkovu a disidentovi v CHKO Moravský kras. Tento článek byl tedy mým rozloučením se speleologií při příležitosti

40 let mých speleologických průzkumů. Myslím si že bez speleologie budu v přicházejícím stáří (mám 56 let věku života) šťastnější, budu myslet již jen na Boha a budu následovat Cesty Lásky, ne pekelné nenávisti, nactiutrhání kterou žije Moravský kras.

Epilog.

"Vědecké bádání nemá konce a je mnoho učenců, lidský život je však příliš krátký a obtíží stojících v cestě, mnoho. Shrňte a pochopte proto podstatu vší moudrosti, jako je sbírána smetana s mléka. Touto podstatou vší moudrosti je: Služ, miluj, dávej, očišťuj se, medituj, uskutečni, buď dobrým, čiň dobro, buď laskavým, soucitným, odhal kdo jsi a buď svoboden."

Šri Svami Šivananda

Věčné učení.

Má bibliografie.

Výroční zprávy o činnosti za rok 1989 - 1995 Novodvorské skupiny ZO ČSS 6-12 Speleologický klub Brno a ZO ČSS 6-26 Speleohistorický klub Brno. Archiv České speleologické společnosti. Praha.

PRNKA, T. - DOČKALOVÁ, M. - HORÁČKOVÁ, L. - ŠEBELA, L. - ŠENKYŘÍK, M. - UNGER, J., 1991: Kryštof Jiří Matuška, 1702-1777. Vydal farní úřad ve Křtinách v nákladu 5 000 výtisků. Blansko 1991.

Historie chrámu Panny Marie ve Křtinách, 34 stran, Blansko 1992.

Podzemí ve Křtinách - stručný přehled objevů v roce 1991. Speleofórum 92, roč. 11, Brno.

Objev hrobky zábrdovického opata Kryštofa Jiřího Matušky v chrámu Panny Marie ve Křtinách. Speleo č. 7/1992, ČSS, Praha.

SOBOTKOVÁ, K. - ŠENKYŘÍK, M., 1993: Tajuplné podzemí křtinské. Speleo č. 10/1993. ČSS, Praha.

Zajímavý nález ve znojenském podzemí. Speleo 12/1993

SPELEOHISTORICKÝ KLUB BRNO (autor: Marek Šenkyřík) 1993: Templáři a stříbrné sochy, Speleo, č. 13/1993, ČSS, Praha.

K rómskému undergroundu na Stránské skále. Speleo 13/1993.

HORÁČKOVÁ, L., UNGER, J., ŠENKYŘÍK, M. 1993: Lebky se symbolem vavřínového věnce z kostnice ve Křtinách. Scripta medica 66 (1-2), 51-52.

Vzpomínka na Slávka Sedláka. Speleo 14/1994.

K problému neznámých vod ve spodním patře jeskyně Malý lesík. Speleofórum 94, roč. 13, s. 32-34, Brno 1994.

ŠENKYŘÍK, M - HORÁČKOVÁ, L. - BENEŠOVÁ, L., 1994. Kostnice v podzemí chrámu Panny Marie ve Křtinách. Speleofórum 94, roč. 13, s. 47-56, ČSS, Brno 1994.

Firma Flugmotorenwerke Ostmark g.m.b.h. Wien, Zweigverk Brunn (1941-1945) a nedokončená podzemní továrna ve Stránské skále. Speleofórum 94, roč. 13, s. 56-60, ČSS, Brno 1994.

Bibliografie sborníku Speleofórum, roč. I - XIII, 1982 -1994. Speleofórum 94, roč XIII, ČSS, Brno 1994.

Recenze: Kateřina Sobotková – Antropogenní změny krajiny v údolí Říčky v jižní části Moravského krasu mezi vodní nádrží Pod Hádkem a Muchovou boudou. Speleo č. 18, s. 37-43, Praha 1994.

Kterak ziskuchtivost L.P. 1558 zachránila údolí Říčky. Speleo č. 18, Praha 1994.

Speleologický průzkum závrtku Zub na plošině Skalka v jižní části Moravského krasu (1994-2004). Objev jeskyně č. 1410B Soví komín. Projekt speleologického průzkumu. Acta Speleohistorica 1/2004, s. 1-35. Brno.

Kolorační experiment a speleologické perspektivy Habrůveckého ponoru ve střední části Moravského krasu. Speleofórum 2004, roč. 23, s.23-26. Praha.

Náčrt paleosystému Malý lesík v jižní části Moravského krasu. Poznámky ke genezi jeskyně. Speleoforum 2004, roč. 23, s. 26-31. Praha.

Jeskyně Malý lesík - zamyšlení na konci speleologického výzkumu (1949-2003). Speleofórum 2004, roč. 23. s.31-32.

Objev zavaleného vchodu Barunčiny jeskyně Pod Svatými schody v Ochozském žlábku v jižní části Moravského krasu. Acta Speleohistorica 2/2005, s. 1-6. Brno, leden 2005.

Jeskyně Ř-27 Tulácká Poustevna v Hádeckém údolí. Obnovení tradice poustevnictví v Moravském krasu. Acta Speleohistorica 3/2005. s. 1-3, Brno, 2005.

Plošina Skalka – základní studie o neznámém speleologickém problému jižní části Moravského krasu. Zpráva o speleologickém průzkumu na plošině Skalka za roky 1989 – 2004. Acta Speleohistorica 4/2005, s. 1-70, Brno, duben 2005. (náklad: 165 číslovaných výtisků)

Paleohydrografie ponorných vod z oblasti Březinské kotliny pod plošinou Skalka v jižní části Moravského krasu. Speleofórum 2005, roč. 24, s.23-27, Praha.

Objev jeskyně č. 1410A Ponorný Hrádek na plošině Skalka v jižní části Moravského krasu. Výsledky speleologického studia novodvorských ponorných vod (1989 – 2004). Speleofórum 2005, roč. 24, s.27-35. Praha.

Objev jeskyně č. 1410B Soví komín na plošině Skalka v jižní části Moravského krasu (1994 – 2004). Speleofórum 2005, roč. 24, s.35-40. Praha.

Historie objevu jeskyně č. 1402A Kulišárna (plošina Skalka, Moravský kras – jih). Speleofórum 2005, roč. 24, s.40-41. Praha.

Objev Skulařího převisu na plošině Skalka – nový doklad o úrovni hladiny miocénního moře v jižní části Moravského krasu. Speleofórum 2005, roč. 24, s. 41, Praha.

Habrůvecká plošina. Moravský kras – střed. Projekt speleologického průzkumu, dokumentace a ochrany krasové krajiny. Acta Speleohistorica 5/2005, s. 1-60. ZO ČSS 6-31 S.P.P.M. Habrůvka, srpen 2005.

K původu jména jeskyně Malý lesík u Březiny (Moravský kras – jih). Speleo č. 42/2005, s. 28-29, Brno.

Jeskyně Ř-27 Tulácká Poustevna v Hádeckém údolí - obnovení tradice poustevnictví v Moravském krasu (2004). Speleo č. 42/2005, s. 42-43. Brno.

Bahenní jeskyně č. 1418 Málčina v Hádeckém údolí. Nový zajímavý poznatek o směru podzemního odvodňování. Teorie fosilního patra Říčky pod Lysou horou (Moravský kras – jih). Předtisk in.: Acta Speleohistorica 6/2005, s.1-17, Habrůvka, listopad 2005.

Indicie o existenci nezvěstného historického podzemního objektu v Bílé hoře v Brně. Speleo č. 43/2005, s.15, Brno.

Zápis o objevu podzemní chodby pod severním ambitem chrámu Panny Marie ve Křtinách. Speleo č. 43/2005, s. 16-17. Brno.

Dokumentace Hynštových jeskyní na Rozměrkách (plošina Skalka, Moravský kras - jih). Speleo č. 43/2005, s.32-35, Brno.

Habrůvecká plošina - úvod do neznámého speleologického problému střední části Moravského krasu. Zpráva o činnosti ZO ČSS 6-31 SPPM za rok 2005. Acta Speleohistorica 7/2006. s. 1-84, Habrůvka, duben 2006.(náklad: 165 číslovaných

výtisků).

ŠENKYŘÍK, M. P. - HLOUŠEK, A. 2006: Závrt u Habrůveckých smrků – nové speleologické pracoviště na Habrůvecké plošině (Moravský kras - střed). Speleofórum 2006, s.14. Praha.

Závrt u Habrůveckých smrků - spuštění první skruže. Zpravodaj Obecního úřadu v Habrůvce, č. 2, ročník 2006 ze dne 10.10.2006, s. 20. Habrůvka.

„Děravka“ nezvěstná jeskyně na Rudicko – Habrůvecké plošině. Tajemství nového speleologického pracoviště ve střední části Moravského krasu před otevřením. Speleo 47/2007.

Milarepova propast v Závrtu u Habrůveckých smrků na Habrůvecké plošině. Zápis do literatury o speleologickém průzkumu v letech 2005-2007 (Moravský kras - střed). Speleo 49/2007.

Závěrečná zpráva o objevu a speleologickém průzkumu jeskyně „Poustevníkova Děravka“ na Rudicko - Habrůvecké plošině (Moravský kras -střed). Acta Speleohistorica 8/2020.

Objev jeskyně Poustevníkova Děravka na Rudicko - habrůvecké plošině (Moravský kras - střed). eSpeleo č.2/2021,

30. výročí objevu krypty kostnice pod věží chrámu Panny Marie ve Křtinách s unikátním objevem dvanácti pomalovaných lebek. e-Speleo 3/2021

Chrám Panny Marie ve Křtinách – podzemní chodba pod ambity a rájským dvorem v blízkosti kaple sv. Anny – zajímavý doklad o odvodnění Santiniho stavby. e-Speleo 4/2022.

Znovuobjevení zaříceného vchodu Barunčiny jeskyně Pod Svatými schody v Ochozském žlábku v jižní části Moravského krasu. eSpeleo 5/2022.

Historické podzemí chrámu Panny Marie ve Křtinách. Výzkumy a objevy 1990 - 2022. Křtiny srdcem speleologa, nedostudovaného archeologa, poustevníka a mnicha. Acta Speleohistorica 9/2023, s. 1-144, Brno - Bosonohy červen 2023.

Entdeckung eines Ossariums mit zwölf bemalten Schädeln im Untergrund der Wallfahrtskirche der Jungfrau Maria in Křtiny (Tschechische Republik). Der Erdstall 48/49.

V tisku: Jeskyně Ř-24 Slezákova Záhrobní v Hádeckém údolí. Paměťová zpráva o speleologickém průzkumu (1982-1986) s archeologickým objevem dětského

neolitického hrobu. eSpeleo - v tisku.

Speleologický pokus v jeskyni Pekárna (1994). Příspěvek k dějinám výzkumu lokality. Víze průniku koncovým závailem. eSpeleo - v tisku.

Příspěvek ke speleohistorii a poznání geneze Málčiny jeskyně (Moravský kras - jih). e-Speleo - tisku

Hrádek u Babic nebo Refugium ve Křtinském údolí? Předcházela objekt nad Vývěrem Křtinského potoka vzniku Křtin? Tajuplná pověst a meditace o Údolí křtu - Vallis baptismi. Sborník Muzea Blanenska - v tisku.

Sametová revoluce na Výpustku (1990). Doplněk k historii člověkem těžce zkoušené jeskyně. Sborník Muzea Blanenska - v tisku.

Habrůvecké Svaté Schody pod Habrůveckými ponory – nejvýznamnější současný speleologický problém střední části Moravského krasu. Závrt u Habrůveckých smrků stále perspektivní k průniku na Habrůvecký podzemní potok. e-Speleo - v tisku

Přílohy:

1. Objev pomalovaných lebek pod chrámem Panny Marie ve Křtinách. Foto: Marek Šenkyřík 1991.

2. Křtiny – ossárium. Objev další pomalované lebky. Foto: Marek Šenkyřík 1991.

3. V barokní kanalizaci chrámu Panny Marie ve Křtinách. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2008.

4. Objev jeskyně Poustevníkova Děravka. Foto: Zbyšek Macháček 2007.

5. Naše Silná trojka na Děravce: Arnošt Hloušek, poustevník Marek Gyaneshwarpuri a Milan Hnízdo. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2008.

6. Čaj před sestupem do Závrtu u Klostermannovy studánky. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2008.

7. Těžba sedimentů z podzemí ambitu chrámu Panny Marie ve Křtinách. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2008.

8. Jeskyně Trampů v Hádeckém údolí. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2022.

9. Jeskyně Liščí díra v Hádeckém údolí. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2021.

10. Jeskyně Kůlnička v Hádeckém údolí. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2023.

11. Jeskyně Adlerova v Hádeckém údolí. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2022.

12. Jeskyně Adlerova v Hádeckém údolí. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2022.

13. Jeskyně Křížova v Hádeckém údolí. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2022.

14. Barokní kanalizace pod chrámem Panny Marie ve Křtinách. Foto: Marek Gyaneshwarpuri 2008.